TECHNISCHE RAADSVRAGEN

ONDERWERP:	GELETTERDHEID
DATUM:	15 MEI 2024
INGEDIEND DOOR:	GROENLINKS ASSEN

VRAAG

Naar aanleiding van de beleidsnotitie taalvaardig Assen heeft de fractie van GroenLinks de volgende vragen:

1. Wordt het personeel op de voorschoolse opvang/ consultatiebureau bijgeschoold op het gebied van geletterdheid?

2. Is er genoeg personeel te vinden voor de extra taken op het gebied van geletterdheid? Als dit niet het geval is, hoe wordt er dan gezorgd dat er voldoende personeel geworven wordt?

3. Op p.7 staat: "Daarom is er sinds 2020 ook subsidie beschikbaar als kinderen van 2-2,5 met een VVE-indicatie gebruikmaken van voorschoolse educatie" Is bekend of hier gebruik van is gemaakt en wat het effect voor betreffende kinderen is (geweest)?

4. Op p.8 staat: "Voor peuters met een VVE- indicatie heeft het meerwaarde om gebruik te maken van peuteropvang met voorschoolse educatie" Met hoeveel dagdelen (per week) is er sprake van een meerwaarde/positief effect?

5. "Soms hebben ouders moeite om thuis de taalontwikkeling van hun kind te ondersteunen. Dit kan verschillende oorzaken hebben, bijvoorbeeld omdat ouders zelf laaggeletterd zijn. Daarom heeft de welzijnsorganisatie van ons de opdracht gekregen om ouders waar nodig te ondersteunen met gerichte activiteiten"

   a. Ouders die laaggeletterd zijn, lopen hier vaak niet mee te koop. Hoe worden zij "gevonden"?

   b. Welke welzijnsorganisatie wordt hier bedoeld?

   c. Wat wordt bedoeld met "gerichte activiteiten"?

5. Op p.10 staat: "Vanwege deze ontwikkeling besloot de gemeenteraad vier jaar lang extra geld in te zetten in het primair en voortgezet onderwijs voor betere leesvaardigheid en meer leesplezier Daarnaast zijn er met rijksmiddelen meerdere initiatieven genomen om in het primair onderwijs aandacht te besteden aan lezen en taalontwikkeling" Op welke manier zijn die middelen door het onderwijs ingezet en met welk resultaat?

6. Op p.10 staat: "Onderzoek van CMO Stamm uit 2021-2022 laat zien dat in Assen zo'n 4% van de leerlingen het primair onderwijs verlaat met onvoldoende vaardigheden op het gebied van taal en lezen".

"Onderzoek van PISA uit 2022 laat zien dat steeds meer jongeren laaggeletterd van school zullen gaan. De leesvaardigheid van een derde van de 15-jarigen is zo slecht dat zij waarschijnlijk veel moeite hebben om zich te redden op school en daarbuiten" Hoe is dat in Assen (leesvaardigheid 15- jarigen) en wanneer deze getallen ook voor Assen gelden, hoe kan het dat het aantal kinderen met leesproblemen tussen start en afronden VO van 4 naar ongeveer 33% gaat?

7. Op pagina 12 wordt beschreven hoe de arbeidsmarktregio Groningen een regioplan, waarin zij op een effectieve en duurzame manier laaggeletterdheid aanpakken, heeft. Kan de raad dit regioplan ook ontvangen.

ANTWOORD:

1. *De jeugdverpleegkundigen van het consultatiebureau kijken in de consulten naar de ontwikkeling van kinderen. Ook kijken ze naar factoren die de ontwikkeling van kinderen bemoeilijken, zoals laaggeletterdheid bij ouders. Het personeel in de voorschoolse opvang is geschoold in het aanbieden van een VVE-programma. VVE-programma's zijn educatieve programma's die erop gericht zijn de (taal)ontwikkeling van kinderen te stimuleren.*

2. *Binnen de gemeente is er personeelskrapte geweest, maar daar is inmiddels voldoende in voorzien. Bij onze ketenpartners is er een wisselend beeld.*

3. *In het 4e kwartaal van 2023 waren er 60 kinderen tussen 2 en 2,5 jaar met een VVE-indicatie. Hiervan gingen er 17 naar een peuteropvanglocatie met voorschoolse educatie. Daardoor konden deze kinderen eerder profiteren van het ontwikkelingsgerichte aanbod. Van onze partners (GGD en opvangorganisaties) hebben we vernomen dat zij blij zijn met de keuze*

van de gemeente om subsidie beschikbaar te stellen voor kinderen van 2-2,5 met een VVE-indicatie die gebruikmaken van voorschoolse educatie.

4. *Er is internationaal veel onderzoek gedaan naar de effectiviteit van VVE. Maar deze onderzoeken tonen wisselende resultaten in de praktijk. Dit heeft onder andere te maken met de kwaliteit van het VVE-aanbod en de grootte van de achterstand van de peuters. Want hoe groter de (taal)achterstand, hoe groter het positieve effect van VVE. In Nederland is de effectiviteit van VVE minder aangetoond. Dit komt doordat Nederland slecht 'scoort' op een aantal van de internationaal bekende succesfactoren. Zo is in Nederland:*

- *het aantal uren voorschoolse educatie relatief beperkt;*
- *de inzet meestal vooral gericht op het kind en niet op het gezin;*
- *de pedagogische kwaliteit bij de uitvoering van de programma's niet altijd op orde.*

Op basis van ondermeer deze constateringen zijn vanaf 2020 nieuwe landelijke regelgeving van kracht. Doelgroeppeuters moeten een VVE-aanbod aangeboden krijgen van 960 uur gedurende de leeftijd 2,5-4 jaar. Dit komt neer op 16 uur per week (dit is een uitbreiding ten opzichte van eerder).

5. *a. Het vinden van laaggeletterde ouders (maar ook laaggeletterden in het algemeen) blijft een voortdurend aandachtspunt. Schaamte speelt hierbij een rol. Op 'vindplekken' als consultatiebureaus, scholen, kinderopvanglocaties, WPDA, bibliotheek, GKB hebben professionals aandacht voor het herkennen van laaggeletterdheid. Het Taalhuis stelt trainingen beschikbaar voor professionals om laaggeletterdheid te signaleren en bespreekbaar te maken. Van deze training is veel gebruik gemaakt.*

b. Hier wordt Vaart Welzijn bedoeld.

c. In de afgelopen jaren had Vaart Welzijn deze opdracht al. Gerichte activiteiten zijn bijvoorbeeld:

- het thuis ondersteunen van gezinnen aan de hand van het programma Boekenpret

- bijeenkomsten voor ouders (soms met hun kind erbij), zoals het Ouderontbijt, Speel en deel en een Boekstart uur.

5. *De middelen zijn vooral ingezet voor leesbevordering onder jongeren. De bibliotheek heeft het programma ABOS VO Light ontwikkeld om de doorgaande lijn van PO naar VO te versterken en leesplezier bij jongeren te bevorderen. Voor alle klassen zijn er bij DNK specifieke programma's (DNK NXT: jongeren ontdekken, workshops, taal- en boekenspel, BOEK en Bios, de Weddenschap, escaperoom) waarbij jongeren spelenderwijs met en van elkaar leren. Gericht op het bevorderen van leesplezier en vergroten van de leesvaardigheid. In april 2024 heeft RTV Drenthe aandacht besteed aan ABOS VO Light. Tijdens het interview met wethouder Rasker was er een klas aanwezig voor de Escaperoom. Daarnaast worden de middelen ook ingezet voor deskundigheidsbevordering voor docenten en ouderavonden.*

Bij ons is niet bekend hoe het PO de rijksmiddelen voor taalontwikkeling zelf concreet heeft ingezet

6. *In de vraag worden twee verschillende onderzoeken genoemd die ook twee verschillende onderzoekspopulaties hebben en verschillende definities gebruiken. Tegelijkertijd zijn de percentages een reden van zorg en hebben we als gemeente aandacht voor de leesvaardigheden van jongeren (zie antwoord op vraag 5).*

Het percentage laaggeletterden in de gemeente Assen, ligt lager dan het landelijke gemiddelde (bron: Stichting lezen en schrijven)

7. De gemeenteraad kan het regioplan van AMR Groningen ontvangen. Het regioplan is als bijlage bij deze beantwoording gevoegd.